

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๖/๒๕๕๔

เรื่องพิจารณาที่ ๔๒/๒๕๕๓

วันที่ ๒๗ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๔

ประเด็นวินิจฉัย

มติพรรคการเมืองผู้ถูกร้องที่ให้ขับผู้ร้องออกจากการเป็นสมาชิกภาพมีลักษณะขัดต่อสถานะและการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ร้อง หรือมีลักษณะขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๖ (๗) ประกอบมาตรา ๖๕ วรรคสาม หรือไม่

ความเห็น

พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีตามคำร้องเป็นเรื่องที่พรรคการเมืองผู้ถูกร้องมีมติให้ขับผู้ร้องพ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิก ผู้ร้องจึงใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๖ (๗) ประกอบมาตรา ๖๕ วรรคสาม ดังนี้ ข้อเท็จจริงใดที่ผู้ร้องมิได้ยกขึ้นกล่าวเป็นข้ออุทธรณ์ไว้ในคำร้อง ย่อมรับฟังเป็นยุติตามมติของพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง ซึ่งข้อเท็จจริงที่คู่กรณีมิได้โต้เถียงกันในชั้นนี้ รับฟังเป็นยุติได้ว่า ผู้ร้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคการเมืองผู้ถูกร้องตั้งแต่วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๑ ระหว่างวันที่ ๕ - ๗ มิถุนายน ๒๕๕๒ พรรคภูมิใจไทยได้จัดสัมมนาขึ้นที่จังหวัดสกลนคร ผู้ร้องได้เข้าร่วมงานดังกล่าวด้วยและแสดงตนปรากฏต่อสาธารณชนผ่านสื่อมวลชนอย่างชัดเจนว่าผู้ร้องได้ประกาศตัวเองไปอยู่กับพรรคภูมิใจไทยด้วยการแสดงออกอย่างเปิดเผยโดยการแถลงเปิดตัว มีการขึ้นป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ประกาศว่าเป็นสมาชิกของพรรคภูมิใจไทย นอกจากนี้ผู้ร้องไม่เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองผู้ถูกร้องทั้งภายในพรรค และกิจกรรมที่พรรคจัดขึ้นนอกสถานที่ ผู้ร้องขาดประชุมพรรค ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๕๒ - พฤษภาคม ๒๕๕๓ จำนวน ๕๔ ครั้ง ผู้ถูกร้องถือว่าผู้ร้องกระทำผิดวินัยและจรรยาบรรณของพรรคอย่างชัดแจ้ง เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๒ พรรคการเมืองผู้ถูกร้องกล่าวหาผู้ร้องว่าละเมิดวินัยและจรรยาบรรณของพรรค ซึ่งผู้ร้องได้ทำหนังสือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อ

คณะกรรมการวินัยและจรรยาบรรณของพรรคแล้ว ครั้นวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๓ พรรคการเมืองผู้ถูกร้อง ได้จัดให้มีการประชุมร่วมระหว่างกรรมการบริหารพรรค และสมาชิกพรรคที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อลงมติขับผู้ร้องให้พ้นจากการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองผู้ถูกร้องตามข้อบังคับพรรคข้อ ๒๓ ที่ประชุม มีมติด้วยคะแนน ๑๗๘ เสียงซึ่งเกินสามในสี่ มีผลตามกฎหมายให้ขับผู้ร้องออกจากการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง เนื่องจากกระทำผิดวินัยและละเมิดจรรยาบรรณอย่างร้ายแรงคือ

- (๑) ไม่ปฏิบัติตามนโยบาย ข้อบังคับ มติคณะกรรมการบริหารพรรค
- (๒) วิพากษ์วิจารณ์สมาชิกด้วยกัน หรือองค์การบริหารพรรคต่อบุคคลภายนอกในทางที่เสียหาย
- (๓) ไม่ยึดมั่นในเจตนารมณ์และอุดมการณ์และแนวนโยบายของพรรค
- (๔) เป็นสมาชิกพรรคการเมืองอื่น หรือไปดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองอื่น
- (๕) ไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ทั้งนี้ ผู้ร้องยังมิได้สมัครเป็นสมาชิกพรรคภูมิใจไทยและมิได้มีตำแหน่งหน้าที่ในพรรคการเมืองอื่น สำหรับปัญหาตามประเด็นวินัยนั้น เห็นว่า การที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ต้องเป็นสมาชิกพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๐๑ (๓) และให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องพ้นจากสมาชิกภาพเมื่อลาออก หรือถูกขับออกจากสมาชิกพรรคการเมือง ตามมาตรา ๑๐๖ (๓) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๐ (๔) ย่อมแสดงให้เห็นเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญว่าพรรคการเมืองสามารถดำเนินการ ให้สมาชิกพรรคที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพ้นจากสมาชิกภาพสมาชิกพรรคได้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมระบบพรรคการเมืองให้เข้มแข็งด้วยการให้พรรคการเมืองมีอำนาจปกครองดูแลสมาชิกพรรค ให้ปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ และมติของพรรคอันชอบด้วยกฎหมาย พรรคการเมืองโดยทั่วไปย่อมมีความต้องการ ให้มีสมาชิกจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมาชิกที่มีคุณภาพ มีชื่อเสียง และได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรณีของผู้ร้องตามข้อเท็จจริงที่ได้ความข้างต้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับความประพฤติของผู้ร้องเองที่แสดงตัวเสมือนเป็นสมาชิกพรรคการเมืองอื่น แม้จะยังมิได้สมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองอื่น อย่างเป็นทางการก็ตาม เหตุที่ผู้ร้องไม่ลาออกจากพรรคการเมืองผู้ถูกร้องแล้วย้ายไปสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองอื่นก็เพื่อที่จะคงไว้ซึ่งสถานะการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้นเอง ความประพฤติของผู้ร้องดังกล่าวเป็นเรื่องส่วนตัวของผู้ร้อง มิได้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การที่พรรคการเมืองผู้ถูกร้องเห็นว่าการกระทำของผู้ร้องเป็นการผิดข้อบังคับพรรคอย่างร้ายแรงและมีมติขับผู้ร้องให้พ้นจากสมาชิกพรรค จึงมิใช่เป็นเรื่องที่มีลักษณะขัดต่อสถานะและการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือมีลักษณะขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขแต่อย่างใด สำหรับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑/๒๕๔๒ ที่ผู้ร้องอ้างถึงนั้นเป็นเรื่องที่พรรคประชากรไทยขับสมาชิกพรรคออกเนื่องจากการลงมติในสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ในสภาผู้แทนราษฎรมิใช่เรื่องความประพฤติส่วนตัว ข้อเท็จจริงจึงไม่ตรงกับกรณีของผู้ร้อง ไม่อาจนำมาเทียบเคียงกันได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมา จึงมีความเห็นว่า มติของพรรคการเมืองผู้ถูกร้องที่ให้ผู้ร้องพ้นจากการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง ไม่ขัดต่อสถานะและการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ร้อง และไม่มีลักษณะขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๖ (๗) ประกอบมาตรา ๖๕ วรรคสาม

นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ